

Enligt sändlista

Beslut om bildande av naturreservatet Daikanberget i Storumans kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet Daikanberget beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 2.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

Fakta om naturreservatet

Namn:	Daikanberget
Dossiernummer:	2402423
NVR-id:	2057081
Kommun:	Storuman
Län:	Västerbotten
Lägesbeskrivning:	42 km VNV Storuman
Mittkoordinat:	561146, 7238006 (SWEREF99 TM)
Naturgeografisk region:	33h, förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation
Gräns:	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare:	Tärna Stensele Allmänning
Fastigheter:	Allmänningsskogen 2:1
Förvaltare:	Länsstyrelsen Västerbotten och Tärna-Stensele Allmänningsskog
Totalareal:	784 hektar
Areal skogsmark:	679 hektar

Areal produktiv skog:	564 hektar
Areal våtmark:	65 hektar

Arealer enligt Nationella Marktäckedata (NMD).

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att vårda, bevara och återställa områdets värdefulla naturmiljöer i form av fjällnära grandominerade naturskogar och andra ingående naturtyper samt områdets helhetsvärden i form av ett medelstort, sammanhängande naturlandskap med orörd karaktär. Syftet är också att vårda och bevara den biologiska mångfalden knuten till dessa miljöer. Inom ramen för bevarandet av naturmiljöer ska reservatet också tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska i huvudsak uppnås genom att skogsmark och övriga naturmiljöer utvecklas fritt genom intern dynamik. Naturliga processer såsom översvämning, stormfällning, skogsbrand, frostvittring, ras och skred samt svampars och insekters nedbrytning av ved med mera tillåts fortgå ostört.

Syftet kan även uppnås genom att:

- återställa strukturer och hydrologi i våtmarker, sjöar, vattendrag och påverkade skogsmiljöer
- öka variationen och främja lövandelen i områdets ungskogar och medelålders skogar
- ta bort främmande arter
- underlätta för allmänhetens friluftsliv
- förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv

Skälen för beslutet

Daikanberget utgörs av ett stort, grandominerat naturskogsområde med höga naturvärden knutna till gammal och i hög grad orörd skog med en allmän förekomst av gamla träd, naturskogsstrukturer och död ved. Området är närapå helt obrutet av vägar. De höga naturvärden som dokumenterats i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att kunna bevaras.

Genom reservatsbeslutet undanröjs hot från exploatering och andra åtgärder och förutsättningarna att bevara och utveckla naturreservatets naturmiljöer, med därtill hörande processer, strukturer och arter säkerställs.

Genom beslutet bevaras också möjligheten att uppleva ett förhållandevis opåverkat naturlandskap.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,
2. bygga om eller ändra befintlig byggnads eller anläggnings konstruktion, funktion eller användningssätt,
3. uppföra stängsel, staket eller hägnad,
4. anlägga väg, parkeringsplats, led, spång, eller bro,
5. dra fram ledning eller rör,
6. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar mark, - eller bottentopografi, vattenflöden eller dräneringsförhållanden genom att exempelvis gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dämna, rensa, utfylla, muddra eller reglera,
7. tippa, dumpa eller anordna upplag,
8. avverka samt att flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
9. plantera träd, buskar eller energigrödor,
10. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, jordförbättringsmedel, kalk eller växnäringsämnen,
11. inplantera för området främmande arter eller stammar,
12. framföra motordrivet fordon i terräng, med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is.
Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:
13. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka) i samband med jakt eller i samband med organiserad friluftslivsverksamhet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. anläggande, utmärkning och underhåll av parkeringsplats, vindskydd, stuga, koja, eldstäder, bro, spång, stigar och leder,
4. borttagande av förfallna byggnader och andra anläggningar,
5. skötselåtgärder för bevarande och synliggörande av för friluftslivet intressanta besöksmål och forn- och kulturlämningar genom plantryckning, röjning och avverkning av träd och buskar,

6. skötselåtgärder för att öka variationen eller lövandelen i ungskogar och medelålders skogar genom selektiv röjning, gallring, kapning av enstaka träd, stängsling, markstörning eller liknande åtgärder,
7. skötselåtgärder i våtmarker och hydrologiskt påverkad skog genom röjning av buskar och träd och igenläggning av diken,
8. fysisk och hydrologisk återställning i sjöar och vattendrag genom återställning av rätade bäcksträckor, borttagande av vandringshinder eller andra liknande åtgärder,
9. borttagande av främmande arter,
10. undersökning och dokumentation av områdets djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet.

Det är förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,
2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande. Undantag gäller för att ta torra kvistar för att använda till lägereld,
3. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
4. framföra motordrivet fordon i terräng med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
5. insamla eller gräva upp växter, inklusive mossor och lavar, samt svampar. Undantag gäller för att plocka bär, matsvamp och icke fridlysta blommor,
6. insamla ryggradslösa djur,

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

7. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka).
8. använda naturreservatet för organiserade tävlingar, lägerverksamhet eller liknande.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut, samt de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna,

- b) att utöva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (SFS 1971:437) eller att framföra motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning,
- c) normalt underhåll av befintliga vägar och vägområden. Träd som fallit eller hotar att falla över väg får kapas men ska lämnas i naturreservatet,
- d) normalt underhåll av befintliga leder och stigar. Träd som fallit eller hotar att falla över led/stig får kapas men ska lämnas i naturreservatet,
- e) drift, underhåll och reparation av kraftledning och kraftledningsgata inom ramen för befintlig koncession, ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt, inklusive nödvändiga avverkningar i kraftledningsgata och sidområde samt de nödvändiga transporter som krävs för arbetet. Åtgärden ska ske i samråd med länsstyrelsen,
- f) jakträttsinnehavare att uppföra jaktorn under förutsättning att jaktornet underhålls och avlägsnas om det inte längre nyttjas eller om jakträttsavtalet upphör,
- g) att kvista träd och att röja buskar och sly från befintliga jaktpass i syfte att upprätthålla befintliga siktgator i skog. Stående och liggande döda träd, exempelvis torrakor, får inte upparbetas,
- h) uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin med stöd av 1 § terrängkörningsförordningen. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,
- i) röjning och avverkning av buskar och träd i en zon om 15 meter runt befintlig huvudbyggnad, samt röjning och avverkning av buskar och träd som riskerar att skada hus och anläggningar,
- j) insamling av enstaka exemplar av arter för exempelvis artbestämning och dokumentation.

Ärendets beredning

Daikanberget naturvärdesinventerades av Länsstyrelsen i den omfattande fjällskogsinventeringen år 2020 och konstaterades då hysa mycket höga naturvärden. Under senhösten 2020 inledde Länsstyrelsen en dialog med markägaren Tärna-Stensele Allmänningssskog om att ge området formellt skydd. År 2022 nåddes en överenskommelse om intrångsersättning mellan markägaren och Naturvårdsverket.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter för yttrande och samråd. Följande remissinstanser har yttrat sig:

Sametinget anser att naturreservat kan ha en positiv påverkan på renskötseln och i förlängningen det samiska folkets möjlighet att utöva sin kultur och samfundsliv då skyddad natur gagnar renbetesmarker. Sametinget påpekar att renbetet inte får påverkas negativt och inte heller får framkomligheten hindras för renarna och rensköterna. Sametinget anser att det också bör framgå att skydds jakt på rovdjur enligt jaktförordningen (1987:905) är undantaget från reservatsföreskrifterna.

Länsstyrelsens kommentar: Att utöva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (SFS 1971:437) eller att framföra motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning är undantaget från föreskrifterna. Jakt inom naturreservatet är tillåtet enligt gällande jaktlagstiftning, däribland skydds jakt på rovdjur.

Svenska Kraftnät har inga synpunkter på beslutet då det tillåter Svenska kraftnät att underhålla och ersätta nuvarande transmissionsnätledningar.

Storumans kommun ser inga motstridiga intressen och ingen kommunal infrastruktur som direkt berörs av detta reservat, varför reservatsbildningen kan tillstyrkas. De anser däremot att det vore fördelaktigt om förslag på skötselåtgärder för friluftslivet var mer ingående avseende information och anläggningar.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen gör en prioritering av åtgärder för friluftslivet mellan alla naturreservat i länet. I vissa naturreservat med goda förutsättningar för friluftslivet satsar Länsstyrelsen mer resurser på anläggningar för friluftslivet (i Storumans kommun exempelvis Vindelfjällen, Blåiken, Kyrkberget, Brattiken Skarvsjömyrarna) medan andra naturreservat, där besöksantalet inte förväntas bli lika högt, främst kan besökas utifrån sina naturgivna förutsättningar. Denna prioritering görs för att koncentrera resurserna där de kommer till störst nytta för friluftslivet.

Vapstens sameby har ingen erinran mot förslag till beslut och skötselplan avseende Daikanberget.

Övriga remissinstanser har valt att inte yttra sig.

Beskrivning av reservatet

Daikanberget är ett stort skogsområde som ligger 42 km västnordväst om Storuman och 15 km ostnordost om Dikanäs. Strax väster om reservatet ligger den lilla byn Daikanberg.

Naturreservatet utgörs av Daikanbergets topparti och dess sluttningar i alla väderstreck. Höjden över havet varierar från 490 upp till 740 m.ö.h. på Daikanbergets topp. I den norra delen finns en något lägre höjd, Löshobbarna. I de flackaste, lägsta delarna av sluttningarna finns mindre myrar insprängda i skogen. Kallkällbäcken och Sverigesmyrbäcken avvattnar de norra respektive södra sluttningarna. Båda bäckarna mynnar sedan i Burträsket utanför reservatets gränser.

Skogen domineras av gamla grannaturskogor med hög beståndsålder och innehåller gott om gamla granar på minst 200 år. Skogen har mestadels ganska hög produktivitet med lågörter som dominerar fältskiktet. Skogen är påtagligt skiktad och åldersspridd och det finns överlag allmänt med garnlav. Det finns ett sparsamt till allmänt inslag av lövträd inklusive ett regelbundet inslag av sälg och rönn.

Mängden död ved varierar från riklig i de övre delarna av sluttningen till sparsam i de nedre delarna. Samma sak gäller för graden av påverkan från äldre plockhuggning. I de övre delarna är påverkansgraden lägre medan det

finns ganska gott om äldre stubbar i de nedre delarna. Den döda veden utgörs av grånågor i alla stadier av nedbrytning och stående döda granar. Den döda veden är ofta grov men det finns ved i alla dimensioner. Bitvis saknas vissa nedbrytningsstadier i delar som är mer tydligt plockhuggna. Fläckvis finns helt garnlavsdraperade grova döda granar.

Upp mot toppen av Daikanberget minskar produktiviteten och här övergår skogen till att bli helt dominerad av fjällbjörk.

I de nedre delarna av sluttningen finns ett par områden som nyligen har gallrats och det finns även ett nyupptaget hygge. I övrigt saknas spår av mer sentida skogsbrukspåverkan helt.

Länsstyrelsens motivering och bedömning

Motiv till skyddets utformning

Daikanberget är en mycket värdefull naturskogsmiljö som hyser en mångfald av växt- och djurarter som är knutna till naturskogen och den i hög grad ostörda helhetsmiljön. Områdets naturskogskvalitéer har utvecklats genom att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid. För att områdets naturvärden ska bestå behöver området långsiktigt skyddas från skogsbruk, vattenkraftsutbyggnad, dikning samt annan exploatering, verksamhet eller påverkan som innebär att områdets naturvärden skulle skadas. Området behöver också skyddas långsiktigt mot verksamheter som försvårar för allmänhetens tillträde till området eller som skulle påverka områdets relativt opåverkade karaktär.

Området är som helhet mycket lite påverkat av skogsbruk och skötselriktningen är därför huvudsakligen fri utveckling. Reservatet innehåller mindre arealer med ungskogar och hydrologiskt påverkade skogar, vattendrag och myrar, där det kan vara motiverat att genomföra naturvärdeshöjande skötsel och återställande åtgärder.

Det krävs ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevara och utveckla naturreservatets värdefulla natur- och friluftsmiljöer. Länsstyrelsen bedömer att naturreservat är den lämpligaste skyddsformen för områden som Daikanberget där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska bibehållas och utvecklas.

Länsstyrelsen har därför bedömt att området, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken) samt områdets värde för friluftslivet, bör förklaras som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Bevarandet och skötseln av naturreservatet Daikanberget ligger i linje med antagna planer för skydd av skog. Skyddet av Daikanberget har hög prioritet inom länsstyrelsens uppdrag att skydda värdefull natur:

- Området har en stor mängd nyckelelement och naturvårdsarter och mycket liten påverkan av modernt skogsbruk.

- Området är stort, sammanhängande och ingår i det fjällnära skogsområdet, ett landskap som saknar motsvarighet i Sverige och i ett EU-perspektiv.
- Daikanberget är ett stort område som ligger i närheten av flera andra skyddade områden och skogar med dokumenterat höga naturvärden. Därmed är förutsättningarna goda att långsiktigt bevara och utveckla de utpekade värdena, och skyddet av Daikanberget bidrar till bättre *grön infrastruktur* och ökad biologisk mångfald på landskapsnivå.

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Reservatsbeslutet omfattar 564 hektar produktiv skogsmark och 65 hektar våtmarker som med dess arter, strukturer och processer bidrar till de nationella etappmålen om skydd av skogsmark och vattenmiljöer. Beslutet stärker möjligheterna att nå miljömålet *Storslagen fjällmiljö* men även miljömålen *Levande sjöar och vattendrag*, *Myllrande våtmarker* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Reservatet bidrar även till uppfyllandet av flera av Sveriges nationella friluftsmål, däribland *Tillgång till natur för friluftsliv* och *Skyddade områden som resurs för friluftslivet*, genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras och tillgängliggörs.

Reservatets bäckar har inte statusklassats utifrån *EU:s vattendirektiv*. Ett skydd av området kommer att möjliggöra att de hydrologiskt påverkade delarna kan åtgärdas och därmed förbättra den ekologiska statusen.

Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken) och kommunala planer

Daikanberget berörs inte av några riksintressen.

I den gällande översiktsplanen för Storumans kommun (beslutad 2011) finns inte några motstående intressen presenterade som berör naturreservatet Daikanberget. Daikanberget är inte utpekad som lämpligt för vindkraft i kommunens tilläggsplanen för vindkraft (beslutad 2010).

Sammantaget bedömer länsstyrelsen att detta beslut om bildande av naturreservatet Daikanberget är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med för området gällande kommunala planer.

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Konsekvensutredning för C-föreskrifter

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (SFS 2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade

kostnadsränsiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivning.

Uppllysningar

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också andra lagar, förordningar och föreskrifter till skydd för naturmiljön, till exempel:

För anordnande av fasta renskötselänläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12. kap 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (SFS 1998:904) om anmälan om samråd.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med föreskriftens syfte.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (SFS 1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter, exempelvis flodpärlmussla, är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).

Tillstånd för utsättning av fisk måste alltid sökas hos länsstyrelsen.

Reservatet omfattas av strandskyddsbestämmelserna i 7 kap. 13 - 18 §§ miljöbalken. Beslut om bygglov innebär inte att dispens från reglerna om strandskydd och reservatsföreskrifterna har beviljats. Inom naturreservat är det Länsstyrelsen som prövar ärenden om strandskydd.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3. Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Julia Pettersson, handläggare naturreservat som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Emil Larsson, handläggare naturreservat deltagit.

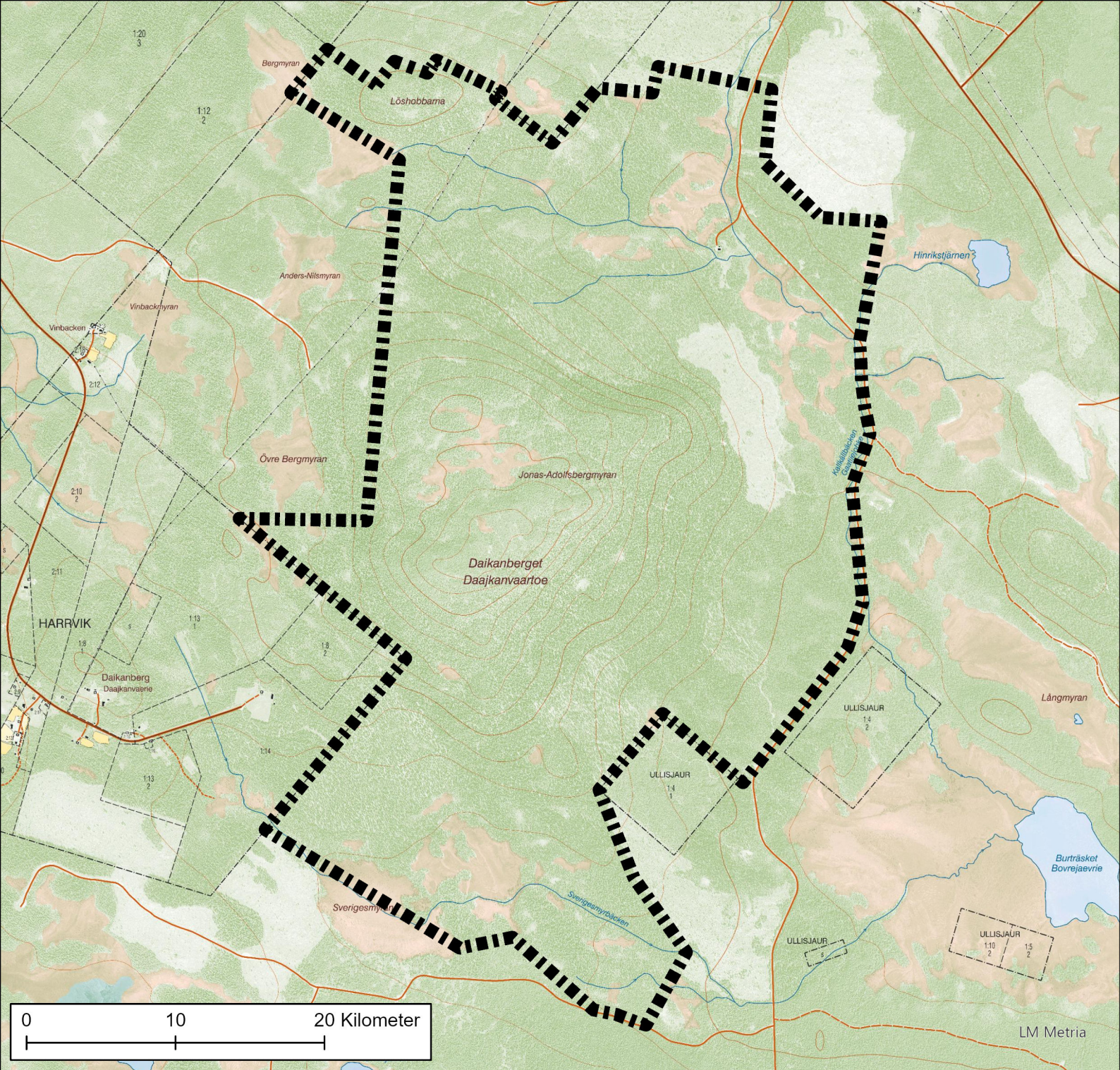
Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Överklagandehänvisning regeringen

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/data-skydd.

Naturreseptat Daikanberget

Storumans kommun
Västerbottens län

Bilaga 1 till beslut
med dnr 511-2686-2021

Reservatsgräns

Länsstyrelsen
Västerbotten

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 2 – skötselplan

1(9)

Datum

Diarienummer

2023-02-16

Fel! Hittar inte referens-

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET DAIKANBERGET I STORUMANS KOMMUN

Foto: Länsstyrelsen

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Syftet med naturreservatet är att vårda, bevara och återställa områdets värdefulla naturmiljöer i form av fjällnära grandominerade naturskogar och andra ingående naturtyper samt områdets helhetsvärden i form av ett medelstort, sammanhängande naturlandskap med orörd karaktär. Syftet är också att vårda och bevara den biologiska mångfalden knuten till dessa miljöer. Inom ramen för bevarandet av naturmiljöer ska reservatet också tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska i huvudsak uppnås genom att skogsmark och övriga naturmiljöer utvecklas fritt genom intern dynamik. Naturliga processer såsom översvämning, stormfällning, skogsbrand, frostvittring, ras och skred samt svampars och insekters nedbrytning av ved med mera tillåts fortgå ostört.

Syftet kan även nås genom att:

- återställa strukturer och hydrologi i våtmarker, sjöar, vattendrag och påverkade skogsmiljöer
- öka variationen eller främja lövandelen i områdets ungskogar och medelålders skogar
- ta bort främmande arter
- underlätta för allmänhetens friluftsliv
- förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv

2. Prioriterade bevarandevärden

Prioriterade bevarandevärden är:

- Gamla grandominerade naturskogar med en allmän förekomst av död ved
- Rödlistade arter knutna till gamla skogar

3. Uppgifter om naturreservatet

3.1. Fakta om naturreservatet

Namn:	Daikanberget
Dossiernummer:	2402423
NVR-id:	2057081
Kommun:	Storuman
Län:	Västerbotten
Lägesbeskrivning:	42 km VNV Storuman
Mittkoordinat:	561146, 7238006 (SWEREF99 TM)
Naturgeografisk region:	33h, förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation
Gräns:	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare:	Tärna Stensele Allmanning
Fastigheter:	Allmanningsskogen 2:1
Förvaltare:	Länsstyrelsen Västerbotten och Tärna-Stensele Allmanningsskog

Totalareal:	784 hektar
Areal skogsmark:	679 hektar
Areal produktiv skog:	564 hektar
Areal våtmark:	65 hektar

Arealer enligt Nationella Marktäckedata (NMD).

3.2. Beskrivning av naturreservatet

Området består av Daikanbergets toppparti och dess sluttningar i alla väderstreck. Höjden över havet varierar från 490 upp till 740 m.ö.h. på Daikanbergets topp. I den norra delen finns även en liten höjd, Löshobbarna, och i sydväst ligger byn Daikanberg med ett par hus. I de flackaste, lägsta delarna av sluttningarna finns mindre myrar insprängda i skogen samt någon mindre bäck.

Naturreservatet Daikanberget (rödmarkerat) ligger cirka 42 km VNV om Storuman. På kartan syns också några närliggande naturreservat (grön markering).

Geologi

Berggrunden i området består av kvarts-fältpatrika sedimentära bergarter i östra delen och kring toppen. I övrigt består berggrunden av mylonit.

Jordarten består mestadels av ett moränbacklandskap. Kring Daikanbergets topp visar sig berg i dagen. På myrmarkerna utgörs jordarten av torv.

Skog

Skogen i området domineras av gamla grannaturskogar med hög beståndsålder och gott om gamla granar på minst 200 år. Skogen har ofta relativt hög produktivitet och lågörter dominerar ofta fältskiktet. Skogen är påtagligt skiktad och åldersspridd och det finns överlag allmänt med garnlav. Det finns ett sparsamt till allmänt inslag av lövträd inklusive ett regelbundet inslag av sälg och rönn.

Mängden död ved varierar från riklig i de övre delarna av sluttningen till sparsam i de nedre delarna. Området är i varierande grad påverkat av äldre plockhuggning. I de övre delarna är påverkansgraden lägre medan det finns ganska gott om äldre stubbar i de nedre delarna. Det förekommer allmänt – rikligt med död ved i form av granlågor i alla stadier av nedbrytning och stående döda granar. Den döda veden är ofta grov men det finns ved i alla dimensioner. Bitvis saknas vissa nedbrytningsstadier i delar som är mer tydligt plockhuggna. På många ställen finns helt garnlavsdraperade grova döda granar.

Upp mot toppen av Daikanberget minskar produktiviteten och här övergår skogen till att bli helt dominerad av fjällbjörk.

I de nedre delarna av sluttningen finns ett par områden som nyligen luckhuggits/gallrats och det finns även två nyare hyggen. I övrigt saknas spår av sentida påverkan helt.

Våtmarker

Det finns inga stora våtmarker i reservatet. De våtmarker som finns är små och ingick inte i den omfattande våtmarksinventeringen. De flesta myrar förefaller vara opåverkade av dikning. I norr finns dock ett system av dikade och rätade bäckar som även påverkar en del våtmarker.

Sjöar och vattendrag

Det finns inga sjöar i reservatet. Två små vattendrag finns. I norr har Kallkällbäcken sina källflöden. Bäckan är i de här övre delarna tydligt dikad och rätad. Bäckan följer sedan reservatets östra gräns. I söder rinner Sverigesmyrbäcken genom ett flackt landskap. Den del som ingår i reservatet förefaller opåverkad av tydliga mänskliga ingrepp. Båda bäckarna mynnar sedan i Burträsket ett stycke sydost om reservatet.

Arter

Följande intressanta arter har påträffats i reservatet (hotkategori enligt Art-databankens Rödlista 2020 inom parentes där NT = nära hotad och VU = sårbar). Granticka (NT), harticka (NT), Ramaria sp., rosenticka (NT), stjärntagging (NT), ullticka (NT), ulltickeporing (VU), garnlav (NT), gytterlav, knottrig blåslav (NT), rödbrun blekspik (NT), sotlav, stuplav (s).

Kulturhistoria och tidigare markanvändning

Det finns inga registrerade fornlämningar i området.

Friluftsliv

Daikanberget är ett stort naturreservat med många möjligheter till friluftsliv. Vintertid lämpar sig området för utflykter på skoter och skidor. Från toppen av Daikanberget har man en vida utsikt över Storumans dalgång och fjällen i väster.

Renskötsel

Naturreservatet ligger inom Vapstens samebys marker. Enligt sametingets kartor nyttjas området på och kring Daikanberget för renskötsel under alla

årstider. Inga riksintressen för rennäringen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken eller strategiska platser och betesområden enligt Sametingets kartor berörs.

4. Skötselområden för naturvärden

Reservatet är indelat i 4 skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i naturreservatet samt de åtgärder som ska genomföras inom respektive skötselområde (bilaga 1). För varje skötselområde redovisas bevarandemål och skötselåtgärder.

För samtliga skötselområden gäller bevarandemålet att främmande arter som utgör ett hot mot den biologiska mångfalden inte ska förekomma. Det innebär att främmande arter ska kunna tas bort om behov uppstår.

4.1. Skötselområde 1: Grandominerad barrskog med i huvudsak fri utveckling (702 ha)

Skötselområdet omfattar reservatets gamla och grandominerade naturskogar och urskogar som i de övre delarna blir alltmer björkdominerade, för att kring toppen utgöras av fjällbjörkskog. I skogarna finns en allmän förekomst av gamla och riktigt gamla träd upp till 250 år. Död ved förekommer mestadels allmänt i alla stadier av nedbrytning. I de nedre delarna har skogen plockhuggits vilket har påverkat struktur och mängd död ved.

Bevarandemål

- Skötselområdet består av naturskog med enbart inhemska trädslag.
- Skötselområdet ska innehålla allmänt till rikligt med naturskogsstrukturer såsom gamla träd, döda och döende träd, luckighet, skiktning samt spridning i ålder och diameter. Skötselområdet ska normalt innehålla betydande mängder död ved som erbjuder typiska vedlevande arter gynnsamma livsbetingelser.
- Skogen ska huvudsakligen präglas av intern dynamik med naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.
- Skötselområdet ska ha en naturlig hydrologi.

Skötselåtgärder

I huvudsak fri utveckling genom intern dynamik.

Hydrologisk återställning

Dikningspåverkade skogar ska kunna restaureras.

4.2. Skötselområde 2: Hygge med möjlighet till lövgynnande åtgärder (20 ha)

Skötselområdet består av hygget på bergets östsluttning. Hygget togs upp ca år 2013 och är planterat med gran.

Bevarandemål

- Skötselområdet ska bestå av lövrik barrnaturskog.
- Skötselområdet ska huvudsakligen präglas av naturliga processer såsom brand, trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Normalt ska skogarna hysa betydande mängder död ved.
- Typiska arter för naturtyperna ska förekomma.

Skötselåtgärder

Stängsling

Om den lövföryngring som kommer upp bedöms ha dåliga förutsättningar att utvecklas på grund av intensivt bete ska möjligheten att bygga hägn övervägas och kunna utnyttjas.

Lövgynnande och naturvärdeshöjande åtgärder

Selektiva röjningar och gallringar av barrträd kan genomföras för att gynna lövträd och få en mer lövrik skog, samt att skapa variation och heterogenitet i barrbestånd.

Hydrologisk återställning

I den mån det finns dikningspåverkade skogar ska dessa kunna restaureras.

4.3. Skötselområde 3: Våtmarker med möjlighet till hydrologisk restaurering (62 ha)

Skötselområdet omfattar alla våtmarker i naturreservatet. Myrarna har i stor utsträckning en ostörd hydrologi. Diken finns i norr kring Kallkällbäcken.

Bevarandemål

- Skötselområdet ska huvudsakligen bestå av fysiskt och hydrologiskt intakta våtmarker.
- I området ska det finnas olika naturligt förekommande naturmiljöer med de strukturer, vegetationstyper och arter som hör till dessa naturmiljöer.
- De hydrologiska- och hydrokemiska förhållandena ska vara opåverkade. Hydrologin ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året.
- Skötselområdet ska präglas av naturliga ekologiska och hydrologiska processer såsom nederbörd, grundvattenflöden och översvämningar.

- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.

Skötselåtgärder

Huvudinriktningen är att skötselområdet ska få utvecklas fritt genom intern dynamik.

Diken som påverkar hydrologin eller den naturliga biologiska mångfalden kan åtgärdas. Träd som kommit upp till följd av dikningar kan avverkas. Det ska också vara möjligt att avverka träd för att kunna genomföra hydrologisk återställning inom skötselområdet.

4.4. Skötselområde 4: Vattendrag med möjlighet till hydrologisk restaurering

Skötselområdet omfattar reservatets två vattendrag: Kalkällbäcken och Sverigesmyrbäcken. Kalkällbäcken är hydrologiskt påverkad av dikning, grävning och rätning.

Bevarandemål

- Skötselområdets vattendrag ska ha en naturlig hydrologi och vattenkemi.
- Skötselområdets vattendrag ska präglas av naturliga processer med de strukturer och artsamhällen som hör till naturtyperna. Naturliga erosions- och ackumulationsprocesser ska tillåtas fortgå ostört och forma strukturer och livsmiljöer.
- Vattenkvaliteten ska vara god med försumbar påverkan av mänskliga faktorer, t.ex. övergödande, försurande och grumlande ämnen. Det ska inte förekomma gödsling, kalkning, dikning samt inplantering av främmande arter eller utsättning av främmande fiskstammar inom skötselområdet.
- Vattenlevande organismer ska ha fria vandringsvägar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.

Skötselåtgärder

Det ska vara möjligt att restaurera/återställa fysiologiskt och hydrologiskt påverkade delar.

5. Skötsel för friluftslivet

5.1. Friluftslivets förutsättningar

Naturreseptatet kan besökas utifrån sina naturgivna förutsättningar för egna strövtåg. Naturreseptatet har goda förutsättningar för friluftaktiviteter året runt t.ex. vandring, skidåkning, paddling, bär- och svamplockning och skoteråkning. Från Daikanbergets topp får man en vida utsikt.

Tillgängligheten är relativt god med flera skogsbilvägar som ansluter till naturreseptatet. Dessa plogas inte vintertid.

Mål för friluftslivet

- Det övergripande målet för friluftslivet är att reservatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina befintliga förutsättningar.
- Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatets upplevelsevärden inför och under besök i området. Informationen ska också bidra till att reservatets syfte att bevara naturtyper och arter uppnås.

Åtgärder för friluftslivet

I dagsläget finns inte några anläggningar för allmänheten i naturreservat. Det ska finnas möjlighet att i dialog med markägaren Tärna Stensele Allmänning uppföra och förvalta anläggningar såsom leder, parkeringsplatser, grillplatser, vindskydd och stugor.

Informationen om naturreservatet ska underlätta för besökare att uppleva området, förhöja upplevelsen av besöket samt informera om gällande regler. Information om naturreservatet på länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet.

6. Övriga anläggningar

I naturreservatets östra del finns ett hus som jaktlaget har hand om och som alltså inte Länsstyrelsen förvaltar.

7. Nyttjanderätter

Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter. Befintliga jaktorn får finnas kvar så länge de nyttjas och underhålls och siktgator får röjas.

Det finns en kraftledning genom den västra delen av naturreservatet. Kraftledningen med tillhörande kraftledningsgata får enligt reservatets föreskrifter underhållas inom ramen för befintlig koncession och ledningsrätt.

Renskötsel får bedrivas i naturreservatet enligt gällande lagstiftning.

8. Samråd med rennäring

Samråd mellan Länsstyrelsen och berörd sameby skall genomföras inför kommande skogliga skötselåtgärder. Båda parter skall kunna ta initiativ till samråd.

9. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

10. Sammanställning av skötselåtgärder

Sammanställning av skötselåtgärder. Siffran anger prioritetsordning om genomförandet av skötselåtgärderna begränsas av tillgängliga resurser, där 1 är högsta prioritet och 3 lägsta.

Skötselåtgärd	Var	Prioritet
Gränsmarkering	Se bilaga 1 i beslutet	1
Montering och underhåll av informationsskylt/ar	Se bilaga 1	2
Hydrologisk återställning	Alla skötselområden	3
Lövgynnande och naturvärdeshöjande åtgärder	Skötselområde 2	3

11. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av naturreservatet utförs av naturvårdsförvaltaren i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer. Tillsynen innefattar besiktning av att reservatets föreskrifter efterlevs.

Dessutom ska naturvårdsförvaltaren följa upp utmärkningar, skyltar och friluftsanordningar inom reservatet samt naturtyper och arter. Naturvårdsförvaltaren kan utse annan part att genomföra uppföljningen av anläggningar för friluftslivet samt naturtyper och arter. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

11.1. Uppföljning av skötselåtgärder

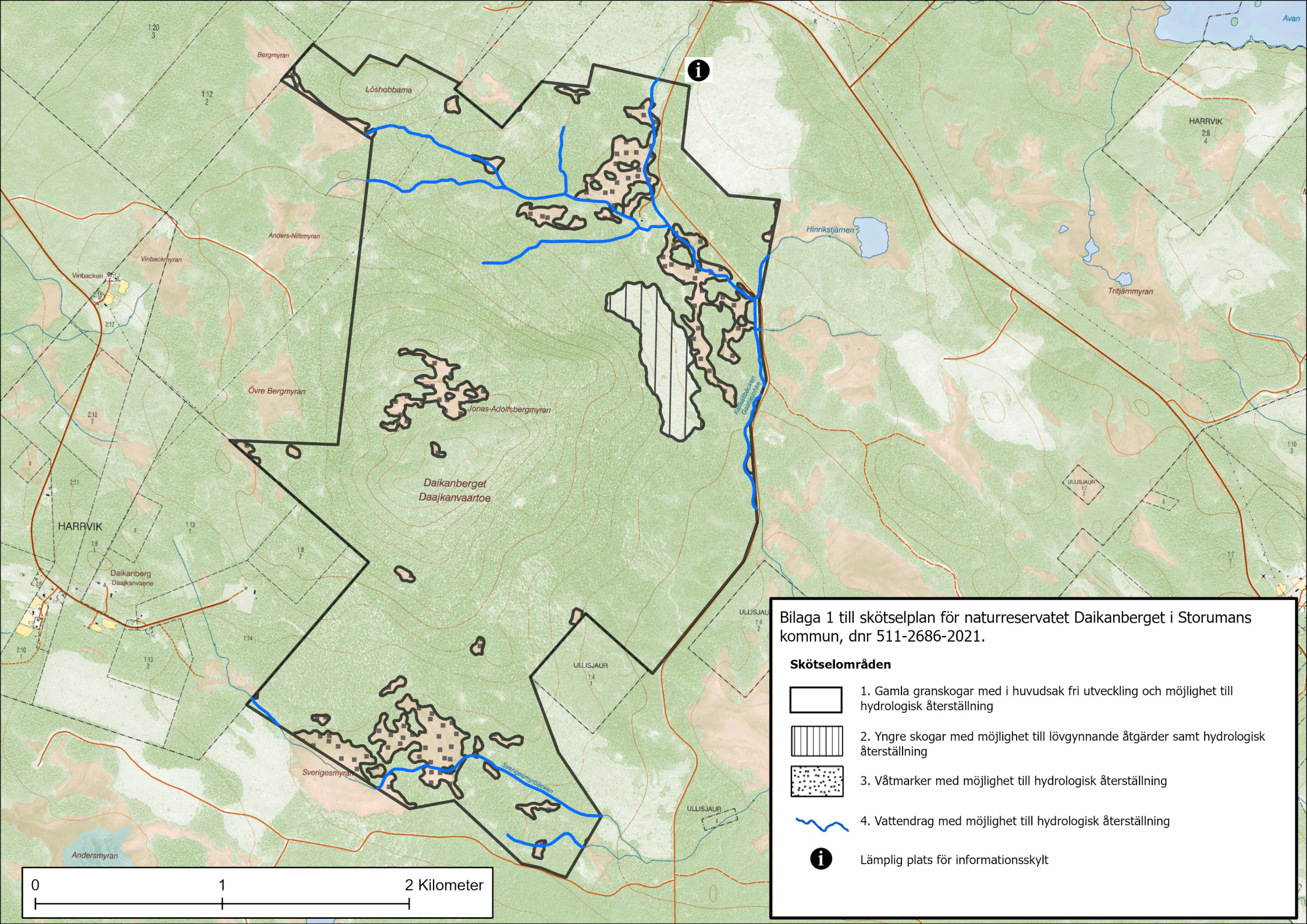
I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

11.2. Uppföljning av bevarandemål

Naturreservatets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden (bilaga 1) och enligt indelningen i naturtyper för basinventering av skyddad natur.

Bilagor

1. Karta över skötselområden
2. Karta över besöksmål och informationsskyltar

Bilaga 1 till skötselplan för naturreservatet Daikanberget i Storöms kommun, dnr 511-2686-2021.

Skötselområden

- 1. Gamla granskogar med i huvudsak fri utveckling och möjlighet till hydrologisk återställning
- 2. Yngre skogar med möjlighet till lövgynnande åtgärder samt hydrologisk återställning
- 3. Våtmarker med möjlighet till hydrologisk återställning
- 4. Vattendrag med möjlighet till hydrologisk återställning
- Lämplig plats för informationskylt

